

УДК 37.091.12:159.955:004.738.5

[https://doi.org/10.32840/cpu2219-8741/2026.1\(65\).20](https://doi.org/10.32840/cpu2219-8741/2026.1(65).20)

Г. А. Єрмолаєва

кандидат педагогічних наук
доцент кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій
e-mail: ermolaeva_anna@ukr.net, ORCID: 0000-0001-5324-8390
Національний університет «Одеська політехніка»
пр. Шевченка, 1, м. Одеса, Україна, 65044

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН МАЙБУТНІМ ФАХІВЦЯМ ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ КОМУНІКАЦІЙ З УРАХУВАННЯМ КЛІПОВОГО МИСЛЕННЯ

Мета дослідження – проаналізувати особливості викладання фахових дисциплін майбутнім фахівцям документно-інформаційних комунікацій в умовах домінування кліпового мислення та окреслити ефективні стратегії його врахування в освітньому процесі.

Методологія дослідження. У ході дослідження використано такі методи: описовий (для зазначення теоретичних засад роботи); аналізу й синтезу, структурний (для узагальнення та систематизації отриманих даних).

Результати. Засвідчено зростання загального рівня інформаційної залежності суспільства, що зумовлено як перенасиченістю контентом, так і вдосконаленням інформаційно-комунікаційних засобів та їхньою широкою доступністю. В умовах постійного інформаційного перемикання уваги, зниженням здатності до глибокого аналізу та поверхневим опрацюванням матеріалу. Ці тенденції особливо відчутні у вищій освіті під час підготовки майбутніх фахівців у сфері документно-інформаційних комунікацій. Вони впливають на розширення професійних функцій, зокрема створення та обробку інформаційних потоків, їх аналіз, орієнтацію в динамічному документообігу та забезпечення ефективної суб'єктної взаємодії.

Кліпове мислення створює певні труднощі у процесі засвоєння навчального матеріалу, формування професійних компетентностей і розвитку критичного мислення. У зв'язку із цим виникає потреба в науковому осмисленні цього явища та пошуку ефективних підходів до організації освітнього процесу з урахуванням особливостей сучасних здобувачів освіти, в умовах домінування кліпового мислення традиційні форми подання навчального матеріалу втрачають ефективність. Підкреслено важливість розвитку логічного та аналітичного мислення в здобувачів, що згодом сприятиме ефективному виконанню щоденних професійних завдань і функцій. Доведено що застосування різних медіаформатів у лекційному викладанні підвищує зацікавленість майбутніх фахівців, допомагає зосереджувати увагу та мотивує до вивчення навчальної дисципліни, науково-дослідної роботи, що сприяє пошуку інформації, поглибленому вивченню матеріалу, а також мотивує до подальших самостійних досліджень.

Новизна. Полягає у визначенні механізмів узгодження особливостей кліпового мислення з формуванням професійних компетентностей майбутніх фахівців документно-інформаційних комунікацій під час вивчення дисциплін «Креативні технології в рекламі та PR», «Видавничий менеджмент», «Професійно-ділові комунікації» та обґрунтуванні застосування інноваційних технологій для модернізації викладання фахових дисциплін.

Практичне значення. Результати дослідження можуть бути використані для створення методичного підґрунтя модернізації викладання фахових дисциплін у процесі підготовки майбутніх фахівців документно-інформаційних комунікацій в умовах поширення кліпового мислення, що сприятиме активізації самостійної пізнавальної діяльності здобувачів освіти, розвитку їхніх навичок пошуку та аналітичного опрацювання інформації.

Ключові слова: кліпове мислення, вища освіта, професійна підготовка, документно-інформаційні комунікації, аналітичне та критичне мислення, фахові дисципліни.

I. Вступ

Феномен кліпового мислення в процесі фахової підготовки майбутніх фахівців документно-інформаційних комунікацій зумовлює низку негативних наслідків, серед яких – зниження рівня інтелектуального розвитку, послаблення навчальної мотивації, відсутність навичок самоорганізації та самореалізації. Значна частина здобувачів освіти, для яких характерне це явище, залишається на рівні репродуктивного засвоєння знань із переважанням короточасного запам'ятовування, що супроводжується недостатньо сформованими вміннями аналізувати й систематизувати навчальний

матеріал, узагальнювати інформацію та робити обґрунтовані висновки. У сукупності ці чинники перешкоджають повноцінній професійній підготовці майбутніх фахівців відповідної галузі.

На сьогодні в науковій літературі накопичено досвід щодо дослідження кліпового мислення особистості в сучасних умовах інформаційного суспільства [5; 7], охоплюючи різні галузі – від філософії, бібліотекознавства, психології і педагогіки до нейробіології. Вивчення цього феномену вітчизняними науковцями розпочалося лише у кінці ХХ ст.

Варто зауважити, що вперше кліпове мислення як принципово нове явище розглянув американський футуролог Е. Тоффлер, вважаючи його складовою загальної інформаційної культури та ототожнюючи з поняттям «кліпова культура». У праці «Третя хвиля» дослідник описує кліп-культуру, яка домінує в сучасному світі та насичує його короткими, миттєвими кадрами, позбавленими глибокого сенсу [8, с. 86].

Як зазначають С. Бушуєв та ін. [1], сучасне глобальне оточення та системи штучного інтелекту суттєво впливають на трансформацію й розвиток кліпового мислення здобувачів у сучасній освіті, Г. Корчова [2] визначила, що швидкий, «кліповий» потік інформації потребує нового способу її обробки та породжує концептуальне мислення, здатне знаходити смисли і виробляти евристичні рішення у повсякденному та професійному житті. Дослідники Л. Прокопенко, О. Каракоз [6] акцентували, що в умовах сучасного цифрового середовища вміння критично відбирати та осмислювати інформаційні джерела є особливо важливим чинником становлення особистості.

Важливим етапом стало налагодження освітнього процесу з урахуванням реалій, продиктованих умовами збройної агресії з боку росії. Освіта у воєнний час відзначається активним пошуком нових підходів до викладання, сучасних моделей організації навчання, а також широким застосуванням сучасних педагогічних і цифрових технологій. Так, Т. Шевченко [9] проаналізувала особливості проявів метакогнітивного контролю та кліпового мислення здобувачів вищої освіти в змішаному форматі навчання. Важливим аспектом, як підкреслює С. Максименко [3], є вплив кліпового мислення на навчальні процеси та психологічну підтримку, що допомагає зберігати психологічну стабільність учасників освітнього процесу навіть за умов стресу, невизначеності та постійних змін. Г. Корчова відзначає, що «сутність “кліпового” мислення полягає в його здатності швидко переключатися між розрізненими смисловими фрагментами» [2, с. 51]. Традиційні методи викладання викликають серйозні труднощі для здобувачів професійної освіти з відмінним від текстового типом сприйняття, кількість яких щороку стрімко зростає. Дослідників, які приділяють увагу цій проблемі, можна умовно поділити на дві течії – консервативну і прогресивну. Консерватори виступають за утримання сприйняття та свідомості особистості в межах когнітивного стилю, який орієнтований на лінійний текст. Тому питання тут полягає, скоріше за все, у співвідношенні здатності здобувача професійної освіти до аналізу та встановлення причинно-наслідкових зв'язків з умінням оперативного обробляти інформацію. У контексті цього більш прогресивною постає не критичність у сприйнятті нового типу мислення, а конструювання освітнього процесу відповідно до нових вимог, інтегрування до нього інноваційних інструментів та методів, розподілення заняття на логічні блоки для покращення засвоєння навчального матеріалу.

Незважаючи на наукові доробки вчених щодо переваг та недоліків кліпового мислення, питання особливості викладання фахових дисциплін для майбутніх фахівців документно-інформаційних комунікацій з урахуванням кліпового мислення є недостатньо розкритим. Це й зумовило написання цієї статті.

II. Постановка завдання та методи дослідження

Метою цієї статі є проаналізувати особливості викладання фахових дисциплін майбутнім фахівцям документно-інформаційних комунікацій в умовах домінування кліпового мислення та окреслити ефективні стратегії його врахування в освітньому процесі.

Під час дослідження застосовано теоретичні методи (документальний аналіз, аналітико-синтетична переробка інформації, порівняння), що дали змогу виявити й узагальнити особливості кліпового мислення здобувачів освіти, відстежити зміни в змісті професійної освіти. За допомогою різних методів дослідження можемо довести, що особливості викладання фахових дисциплін для здобувачів освіти з урахуванням кліпового мислення полягають в адаптації навчальних матеріалів до фрагментарного сприйняття інформації, інтеграції мультимедійних та інтерактивних ресурсів, розвитку навичок швидкого аналізу й синтезу інформації та формуванні здатності до самостійного прийняття обґрунтованих професійних рішень у цифровому середовищі, що підвищує ефективність освітнього процесу й забезпечує формування сучасних компетентностей.

III. Результати

Обґрунтування особливостей викладання фахових дисциплін для майбутніх фахівців документно-інформаційних комунікацій з урахуванням кліпового мислення вимагає першочергового дослідження його основних характеристик та причин формування.

Як зазначають С. Бушуєв та ін., «кліпове мислення здобувачів – це поняття, що описує спрощений, поверхневий або умовний спосіб мислення, коли здобувачі швидко оцінюють і аналізують інформацію без детального розгляду чи глибокого осмислення. Зазвичай воно проявляється у оцінюванні ситуації або проблеми на основі попередніх знань чи уявлень, без подальшого розвитку ідеї або проведень аналізу» [1, с. 78].

Для представників цифрового покоління характерні зменшені потреби в запам'ятовуванні інформації, оскільки її зберігання часто здійснюється за допомогою цифрових пристроїв. Такі особистості мають перевагу у використанні інтернет-ресурсів і віддають перевагу нетекстовим стратегіям обробки інформації. Вони орієнтовані на роботу з готовою інформацією, що надає змогу ефективно застосовувати наявні ресурси для прийняття рішень і виконання завдань. Навчальні матеріали з тезовим викладом (лайфхаки, покрокові алгоритми) користуються більшим попитом, ніж класичні тексти.

Для професійної підготовки здобувачів фахової вищої освіти ключовими загальними компетентностями, що є основою фахових дисциплін, є здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології, мислити аналітично та синтезувати інформацію, розуміти предметну область і специфіку професії, шукати, обробляти та аналізувати дані з різних джерел, розробляти та реалізовувати проекти, генерувати нові ідеї та проявляти творчість, ідентифікувати та розв'язувати професійні завдання, оцінювати й підтримувати якість виконаної роботи, застосовувати знання на практиці, проводити дослідження на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, а також ефективно працювати в команді та в міжнародному професійному контексті.

Кліпове мислення безпосередньо впливає на опанування фахових дисциплін майбутніми фахівцями документно-інформаційної сфери. У контексті інформаційної діяльності це може призводити до поверхневого опрацювання матеріалів, недостатньої систематизації даних та труднощів у прийнятті рішень на основі комплексної інформації.

Сьогодні кліпове мислення активно формується під впливом штучного інтелекту, який дедалі більше визначає розвиток суспільства та освіти. Здобувачі освіти використовують штучний інтелект для перетворення графічних зображень у текстові описи та навпаки, а також для створення візуальних образів на основі текстових описів. Це сприяє візуалізації складних і абстрактних концепцій, роблячи навчання більш зрозумілим і наочним. Водночас варто враховувати можливі ризики, зокрема зниження самостійності здобувачів освіти.

Спільне опрацювання першоджерел із подальшим обговоренням доцільно використовувати під час вивчення різних фахових дисциплін. Наприклад, у межах дисципліни «Видавничий менеджмент» здобувачі аналізують положення законів України про авторське право, видавничу діяльність та інформаційну політику, визначають їхній вплив на організацію роботи видавництва, взаємодію з авторами та дотримання правових норм у професійній діяльності.

Дієвим і ефективним методологічним інструментом у середовищі носіїв «кліпової» свідомості є застосування інтерактивних методів навчання. Так, під час вивчення дисципліни «Професійно-ділові комунікації» доцільно моделювати професійні ситуації, у межах яких здобувачі виступають у ролі фахівців, здійснюють ділове спілкування, виконують функції керівника установи або іншого фахівця, презентують проект та ведуть ділові переговори. У такому форматі навчання здобувачі не лише опановують теоретичний матеріал, а й формують практичні навички професійної комунікації, аргументації, публічного виступу та взаємодії з аудиторією, що сприяє розвитку критичного мислення та професійної компетентності.

Для ефективного використання кліпового мислення рекомендується поєднувати відеоматеріали. На думку В. Хренової, А. Кучак, Л. Тарангул, С. Василюк-Зайцевої, відеоматеріали сприяють розвитку критичного мислення та творчих здібностей з іншими методами навчання, інтерактивними завданнями, текстовими ресурсами та колективною роботою [10, с. 52].

Лекція-візуалізація як інноваційна форма організації освітнього процесу у вищій школі набуває особливої значущості при підготовці майбутніх фахівців. Її суть полягає в синтезі вербального та візуального компонентів під час подачі навчального матеріалу, що забезпечує логічність і послідовність викладу та підвищує ефективність сприйняття й засвоєння знань. Використання візуальних матеріалів: слайдів, діаграм, карт персонажів, інфографіки – допомагає подолати фрагментарність інформації, активізує зорову й асоціативну пам'ять та формує здатність мислити цілісно й системно.

Методика застосування лекції-візуалізації передбачає попереднє структурування навчального матеріалу у вигляді тематичних блоків, кожен з яких супроводжується відповідним візуальним рядом. Поєднання статичних ілюстрацій, динамічних презентацій і символічних зображень надає змогу максимально повно розкрити зміст навчального матеріалу та забезпечує глибший і наочніший його аналіз. Важливим аспектом є активне залучення здобувачів освіти: вони не лише сприймають поданий матеріал, а й створюють власні візуалізації у вигляді схем, карт персонажів, таймлайнів або хмар слів, що сприяє розвитку критичного, аналітичного та креативного мислення.

Використання на лекційних заняттях дисципліни «Креативні технології в рекламі та PR» різноманітних медіаформатів: інтерактивних презентацій, відео- та аудіоматеріалів, віртуальних симуляцій тощо – є особливо привабливим для сучасної молоді. Це сприяє утриманню та концентрації уваги здобувачів освіти, підвищує їхню мотивацію до опанування дисципліни та забезпечує формування загальних і фахових компетентностей спеціальності, зокрема здатності ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології, аналізувати й опрацювати інформацію, створювати інформаційні продукти та здійснювати професійну комунікацію в медіасередовищі.

У сучасних умовах науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти повинні формувати в здобувачів цієї сфери компетентності з орієнтацією на практичне застосування, зокрема цифрову компетентність, оскільки більшість документно-інформаційних установ активно використовують сучасні інформаційні технології й потребують технічно та технологічно підготовлених фахівців [4, с. 113].

Формулювання викладачем проблемних питань для обговорення та застосування дискусій, дебатів, групових проєктів і кейс-методу сприяє розвитку аналітичних умінь і глибокому засвоєнню навчального матеріалу. Вони надають змогу долати обмеження кліпового мислення, оскільки спрямовані на інтеграцію різних каналів сприйняття.

Серед позитивних проявів кліпового мислення виділяють розвиток навичок багатозадачності, адаптацію до підвищеного інформаційного навантаження та здатність швидко реагувати на мінливу соціальну реальність, що сприяє формуванню нових ментальних умінь. Водночас нові платформи, алгоритми соціальних мереж та технології штучного інтелекту вимагають усвідомленого й відповідального підходу.

Сторителінг у форматі TikTok або Instagram Reels є ефективним інструментом подолання кліпового мислення в майбутніх фахівців, оскільки поєднує коротку форму сприйняття з можливістю глибокого аналізу інформації. Створення здобувачами відеороликів тривалістю 15–60 секунд, у яких вони досліджують актуальні проблеми, сприяє розвитку критичного й креативного мислення, а також формуванню навичок структурування та опрацювання інформації.

IV. Висновки

Таким чином, на підставі здійсненого теоретичного дослідження можемо дійти висновків, що в умовах, що склалися, традиційні методи навчання як передачі знань втратили більшість своєї ефективності. Разом з тим, адаптація навчальних матеріалів до потреб цифрового покоління, зокрема використання тезового викладу, інтерактивних схем, мультимедійних ресурсів та структурованих алгоритмів роботи з інформацією, може значно підвищити ефективність навчання та якість інформаційної діяльності здобувачів.

Майбутні фахівці документно-інформаційних комунікацій мають широкий діапазон виконання професійних функцій, які пов'язані зі створенням, обробленням та аналізом інформаційних потоків, орієнтуванням у динамічному документообігу, забезпеченням ефективної суб'єктної взаємодії. Якісне виконання цих функціональних обов'язків залежить від рівня їхньої підготовки у вищому навчальному закладі, зокрема особистісних якостей, фахових знань, комунікативної культури.

Отже, у контексті навчання кліпове мислення постає як суттєвий виклик у викладанні фахових дисциплін здобувачам фахової вищої освіти документно-інформаційної сфери, оскільки ускладнює традиційну «лінійну» навчально-пізнавальну діяльність, зокрема глибоке засвоєння матеріалу, розвиток критичного мислення та формування цілісної системи знань. Водночас адаптація освітніх технологій до особливостей сприйняття інформації цифрового покоління, а також урахування й використання переваг кліпового мислення надають змогу подолати ці виклики та підвищити ефективність освітнього процесу.

Перспективою подальших досліджень є розвідки, зосереджені на дослідженні питань щодо модернізації викладання фахових дисциплін для здобувачів фахової вищої освіти з урахуванням трансформацій, зумовлених цифровим середовищем під час курсів таких дисциплін, як «Креативні технології в рекламі та PR», «Видавничий менеджмент», «Професійно-ділові комунікації», враховуючи новітні технології в розкритті особливостей застосування елементів віртуальної реальності та доповненої реальності під час підготовки.

Список використаної літератури

1. Бушуєв С., Корчова Г., Красильник Ю., Руденко М., Козир Б. Розвиток кліпового мислення здобувачів вищої освіти в інформаційному оточенні. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2024. № 99 (1). С. 76–94. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itit/article/view/5376> (дата звернення: 17.02.2026).
2. Корчова Г. Кліпове мислення як науково-методична проблема у професійній освіті. *Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського*. 2022. № 1. С. 49–54.
3. Максименко С. Д. Ресурсні можливості психологічного супроводу організації освітніх процесів в екстремальних умовах воєнного часу: взаємодія з технологіями та кліповим мисленням. *Всеукраїнська наукова конференція «Костюківські читання»*: зб. матеріалів наук. доп. Київ: Ін-т психології ім. Г. С. Костюка НАПН України, 2025. С. 68–74. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746691/1/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8_%D1%81%D0%B5%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D1%80%D1%83_2025.pdf (дата звернення: 18.02.2026).
4. Мудроха В. О. Особливості формування цифрової компетентності здобувачів вищої освіти спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2023. № 2. С. 109–114.
5. Плот Н. В. Кліпове мислення як феномен інформаційного суспільства. *Філософські обрії*. 2019. № 2(20). С. 104–109.

6. Прокопенко Л. І., Каракоз О. О. Кліпове мислення здобувачів освіти в сучасному цифровому середовищі. *Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі*: зб. матер. восьмої Міжнар. наук. конф. Київ: Вид. центр КНУКиМ, 2025. С. 136–138. URL: <https://drive.google.com/file/d/1FLA9Eu7ACd03rS4PnbUMRo2RrZMfNU/viw> (дата звернення: 18.02.2026).
7. Симоненко С., Щубелка Н. Вплив інформаційних технологій на стиль мислення людини. *Вісник Львівського університету. Серія: Філософія-політологія*. 2021. № 36. С. 139–145. DOI: <https://doi.org/10.30970/PPS.2021.36.17>.
8. Соболева С. М. Кліпове мислення як соціально-психологічний феномен та його роль у навчально-пізнавальній діяльності студентів. *Теорія і практика сучасної психології*. 2019. № 3. С. 86–90. URL: http://tsp-journal.kpu.zp.ua/archive/3_2019/part_2/3-2_2019.pdf#page=86 (дата звернення: 18.02.2026).
9. Шевченко Т. Прояви кліпового мислення та метакогнітивного контролю у здобувачів вищої освіти: емпіричний аналіз у змішаному форматі навчання. *Проблеми сучасної психології*. 2025. Вип. 66. С. 177–201. DOI: <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2025-66.177-201> (дата звернення: 18.02.2026).
10. Khrenova V., Kuchak A., Tarangul L., Vasylyuk-Zaitseva S. Analyzing the role of clip thinking in the context of digitalization of the educational environment of the future. *FuturityEducation*. 2023. № 3 (2). P. 43–54.

References

1. Bushuiev, S., Korchova, H., Krasyluk, Yu., Rudenko, M., & Kozyr, B. (2024). Rozvytok klipovoho myslennia zdobuvachiv vyshchoi osvity v informatsiynomu otocenni [Development of clip thinking of higher education students in the information environment]. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia*, 99 (1), 76–94. Retrieved from <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itit/article/view/5376> [in Ukrainian].
2. Korchova, H. (2022). Klipove myslennia yak naukovo-metodychna problema u profesiinii osviti [Clip thinking as a scientific and methodological problem in vocational education]. *Visnyk Kremenchutskoho natsionalnoho universytetu imeni Mykhaila Ostrohradskoho*, 1, 49–54. doi: 10.32782/1995-0519.2022.1.6 [in Ukrainian].
3. Maksymenko, S. D. (2025). Resursni mozhlyvosti psykholohichnoho suprovodu orhanizatsii osvity protsesiv v ekstremalnykh umovakh voiennoho chasu: vzaiemodiia z tekhnolohiamy ta klipovym myslenniam [Resource capabilities of psychological support for the organization of educational processes in extreme wartime conditions: interaction with technologies and clip thinking], *Vseukrainska naukova konferentsiia «Kostiukivski chytannia»: zbirnyk materialiv naukovykh dopovidei* [All-Ukrainian scientific conference «Kostiukivski chytannia»: A collection of materials for scientific presentations], Kyiv. Retrieved from https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746691/1/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8_%D1%81%D0%B5%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D1%80%D1%83_2025.pdf [in Ukrainian].
4. Mudrokhа, V. O. (2023). Osoblyvosti formuvannia tsyfrovoyi kompetentnosti zdobuvachiv vyshchoi osvity spetsialnosti 029 «Informatsiina, bibliotekna ta arkhivna sprava» [Features of the formation of digital competence of higher education students in specialty 029 «Information, library and archival affairs»]. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiia*, 2, 109–114. doi: 10.32461/2409-9805.2.2023.284675 [in Ukrainian].
5. Plot, N. V. (2019). Klipove myslennia yak fenomen informatsiynoho suspilstva. *Filosofski obrii*, 2(20), 104–109 [in Ukrainian].
6. Prokopenko, L. I., & Karakoz, O. O. (2025). Klipove myslennia zdobuvachiv osvity v suchasnomu tsyfrovomu seredovyschi [Information, communication and knowledge management in a globalized world], *Informatsiia, komunikatsiia ta upravlinnia znanniamy v hlobalizovanomu sviti: zbirnyk materialiv Vosmoї Mizhnarodnoi naukovi konferentsii* [Information, communication and knowledge management in a globalized world, Proceedings of the 8th International Scientific Conference]. Kyiv. Retrieved from <https://drive.google.com/file/d/1FLA9Eu7ACd03rS4PnbUMRo2RrZMfNU/viw> [in Ukrainian].
7. Symonenko, S., & Shchubelka, N. (2021). Vplyv informatsiinykh tekhnolohii na styl myslennia liudyny. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii: Filosofiia-politohiia*, 36, 139–145. doi: 10.30970/PPS.2021.36.17 [in Ukrainian].
8. Soboleva, S. M. (2019). Klipove myslennia yak sotsialno-psykholohichni fenomen ta yoho rol u navchalno-piznavalnii diialnosti studentiv. *Teoriia i praktyka suchasnoi psykholohii*, 3, 86–90. Retrieved from http://tsp-journal.kpu.zp.ua/archive/3_2019/part_2/3-2_2019.pdf#page=86 [in Ukrainian].
9. Shevchenko, T. (2025). Proiavy klipovoho myslennia ta metakognityvnoho kontroliu u zdobuvachiv vyshchoi osvity: empyrychnyi analiz u zmishanom formati navchannia. *Problemy suchasnoi psykholohii*, 66, 177–201. doi: 10.32626/2227-6246.2025-66.177-201 [in English].
10. Khrenova, V., Kuchak, A., Tarangul, L., & Vasylyuk-Zaitseva, S. (2023). Analyzing the role of clip thinking in the context of digitalization of the educational environment of the future. *FuturityEducation*, 3 (2), 43–54. doi: 10.57125/FED.2023.06.25 [in English].

Стаття надійшла до редакції 19.02.2026.

Received 19.02.2026.

Yermolayeva H. Features of Teaching Professional Disciplines to Future Specialists in Document and Information Communications with Consideration of Clip Thinking

The purpose of this study is to examine the peculiarities of teaching professional disciplines to future specialists in document and information communications in the context of the dominance of «clip» thinking and to identify effective strategies for integrating its consideration into the educational process.

***Research methodology.** The research applied a set of general scientific methods, including the descriptive method (to substantiate the theoretical framework of the study), methods of analysis and synthesis, and the structural method (to generalize and systematize the findings).*

***Results.** The findings indicate an increasing overall level of information dependency in society, which is associated both with excessive content saturation and with the rapid development and growing accessibility of information and communication technologies. Under conditions of constant information overload, a fragmented type of perception is formed, characterized by rapid shifts of attention, a reduced capacity for in-depth analysis, and superficial processing of information. These tendencies are particularly evident in higher education, especially in the training of future specialists in document and information communications. At the same time, the range of their professional functions is expanding, including tasks related to the creation and processing of information flows, their analysis, navigation within dynamic document circulation systems, and the обеспечение effective subject interaction. «Clip» thinking creates certain difficulties in mastering educational material, developing professional competencies, and fostering critical thinking. Therefore, there is a need for a scientific understanding of this phenomenon and for the search for effective approaches to organizing the educational process with consideration of the characteristics of contemporary learners. Under the dominance of «clip» thinking, traditional forms of presenting educational material lose their effectiveness. The importance of developing logical and analytical thinking in students is emphasized, as this will contribute to the effective performance of their daily professional tasks and functions. It has been demonstrated that the use of various media formats in lecture delivery increases students' engagement, enhances concentration, and motivates them to study the academic discipline and engage in research activities. This, in turn, promotes information seeking, deeper comprehension of the material, and encourages further independent research.*

***Novelty.** The study focuses on identifying mechanisms for aligning the features of «clip thinking» with the development of professional competencies of future specialists in documentary and information communications during the courses «Creative Technologies in Advertising and PR», «Publishing Management», and «Professional and Business Communications», as well as on justifying the use of innovative technologies for modernizing the teaching of professional disciplines.*

***Practical meaning.** The results of the study can be used to develop a methodological foundation for modernizing the teaching of professional disciplines in the training of future specialists in document and information communications under conditions of the widespread influence of «clip» thinking. This approach can promote the activation of students' independent cognitive activity and enhance their skills in information search and analytical processing.*

***Key words:** clip thinking, higher education, professional training, document and information communications, analytical and critical thinking, professional disciplines.*